داهل سنتولپاره

په اسلام کې د ښځې حکم

Ketabton.com

ليکوال :

مولانا اشرف علي تهانوي (رح)

ژباړن :

نعمت الله پټانزی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالـۍ

دافغانستان ټول مـؤمن , مسلمان او مجاهـد اولس ته !

ژباړن

دچاپ ټول حقوق يې له ژباړن سره خوندي دي

کال : ۱۳۹۵ هـ ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمطالبولړلیک

سرلیک **مخګڼه**

دژباړن سریزه..4

دږیرې خریل لویه ګناه ده اوپه هغه باندې مسخرې کول کفردی...5

دږیرې په اړه ځومسئلې...8

دږیرې خریل یوه بې خونده ګناه ده 10

دږیرې پریښودل داسلام دشعائروڅخه دي 11

بهانې...13

دسنتوپیروي...15

جسمي زیانونه...16

په قرآن کې دږیرې حکم..20

دژباړن لنډه پیژندنه..22

(c) ketabton.com: The Digital Library

دژباړن سریزه

الحمدلله والصلاة والسلام علی رسول الله وآله وصحبه وبعد:

درنو لـوستونکو:

مونږاوتاسې ټول پدې پوهیږوچې په دې زمانه کې فساد ،فتنې ،بدعتونه ،دکفارو تقلیداودنارینه ؤ ورته والی دښځوسره داسې ځای ته رسیدلي دي چې په دې وروستیووختونوکې دږیرې پریښودل دځینوکسانولپاره د وروسته پاتې کیدو اودکلتوردنـه لرلوپه معنې سره تعبیریږي ،حتې تردې چې ځینې کسان یې دنظافت اوپاکوالي په نه لرلوتورنوي خو؛حقیقت داسې نه دي هغه کسان چې ږیرې لري بایددخلکو دمسخرو اوبې ځایه خبروڅخه ونه ویریږي داځکه چې دږیرې پریښودل زمونږدګران پیغمبر(صلی الله علیه وسلم) له سپیڅلیوسنتوڅخه دي اود پیغمبر(صلی الله علیه وسلم) دسنتوپیروي کول عین دالله (جل جلاله) متابعت اوپیروي کول دي .په همدې اساس مې وپتیله چې ترڅودحکیم الامت مولاناتهانوي (رح) داکتاب چې په اوردو ژبه یې لیکلی دي پښتوژبې ته راوژباړم ترڅولوستونکي یې له ګټو برخمن شي .

چې په دې کارسره دالله (جل جلاله) په مرسته بریالی شوم اودادی ستاسوحضورته داکتاب «په اسلام کې دږیرې حکم» له پښتوژباړې سره وړاندې کوم ،هیله لرم چې په لوستلوسره یې دږیرې د ځانګړتیاؤ ، اهمیت اوګټو په اړه بشپړمعلومات ترلاسه اوعمل پرې وکړئ . درنښت

ستاسې ددعاوو په هیله

نعمت الله پتانزی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دږيرې خريل لويه ګناه ده اوپه هغه باندې مسخرې کول کفردي

الله (جل جلاله) په خپل کتاب قرآن العظيم الشان کې فرمايلي دي :

«وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ﴿١١٨﴾ وَلَأُضِلَّنَّهُمْ وَلَأُمَنِّيَنَّهُمْ وَلَآمُرَنَّهُمْ فَلَيُبَتِّكُنَّ ءَاذَانَ ٱلْأَنْعَٰمِ وَلَآمُرَنَّهُمْ فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ ٱللَّهِ ۚ وَمَن يَتَّخِذِ ٱلشَّيْطَٰنَ وَلِيًّا مِّن دُونِ ٱللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُّبِينًا ﴿١١٩﴾ »

(دالنساء سورت ۱۱۸ - ۱۱۹ آيت)

ژباړه : « او وويل (شيطان) هرومرو(خامخا) به ونيسمه زه (اى الله !) ستاله بنده ګانوڅخه يوه مقرره کړې شوې برخه .او هرومرو به زه دوي بې لارې کړم ،اوهرومروبه زه دوي په باطلوهيلوکې واچوم ،اوهرومروبه زه دوي ته امروکړم ترڅوهغه خلقت اوصورت چې الله (جل جلاله) دوي ته ورکړى تغيروركړي اوغوڅوي به دوي دڅارويو غوږونه دخپلومعبودانولپاره ،اوهرڅوک چې دالله (جل جلاله) پرته د شيطان سره ملګرتياوانيسي بې له شکه چې ښکاره زيان يې وکړ» .

(..**فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ ٱللَّهِ...**)په مصداق کې دږيرې خريل هم شامل دي .[1]

حديثونه :

۱- رسول اکرم (صلى الله عليه وسلم) فرمايلي دي : «خالفواالمشرکين قصواالشوارب واعفواالحى.»

ژباړه : « له مشرکينوسره مخالفت وکړئ ،بريتونه لنډ کړئ اوږيرې پريږدي » .آنحضرت (صلى الله عليه وسلم) په دغه دواړومسئلوکې دامرصيغه راوړې ده ،او امر د وجوب په معنى سره دى نودواړه حکمونه واجب دي اوپريښودل دواجبوحرام دي ،په همدې اساس دږير ې خريل اودبريتونو نه لنډول حرام دي .

۲- عن عائشته رضى الله عنهاقالت : قال رسول الله (صلى الله عليه وسلم) :«عشرمن الفطره : قص الشارب ،واعفاء اللحيه ،والسواک ،واستنشاق الماء ،وقص الاظفار ،وغسل البراجم ،نتف الابط ، وحلق العانه وانتقاص الماء(يعنې الاستنجاء) » . رواه مسلم ،ابوداود ،ابن ماجه .

[1] - مسائل السلوک .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه :«له حضرت عايشې (رضی الله عنها) څخه روايت دی چې : رسول الله (صلی الله عليه وسلم) وفرمايل : لس خويونه دفطرت لـه خويونوڅخه دي : دبريتونوخريـل ،دږيرې پريښـودل ، مسـواک وهـل ،دپوزې پريمنځـل ، دنوکونواخيسـتل ،دګوتودبندونواومفاصـلو پريمنځـل دڅنـګ (تخـرګ) دويښـتانوليرې کـول ،ترنامه لاندې ويښتانوليرې کول ،ختنه کول ،دخولې پريمنځل اواستنجاء کول.»

په اسلامي شريعت کې فطرت هغه چارو اوکارونو ته ويل کيږي چې هغه سنت اودټولوانبياو کرامولاره اوطريقه وي اومونږيې په سرته رسولوسره مکلف ؤ ،لکه څرنګه چې امام نووي دمسلم شريف په شرحه کې داسې فرمايلي دي : « چې هغه دانبياءکرامو له سنتوڅخه دي .»

دحضرت هارون (عليه السلام) په اړه په قرآنکريم کې داسې راغلي دي :

«لاتاخذبلحيتی ولابراسی.» ([2])

ژباړه : « ای وروره! ما له سر اوږيرې مه نيسه. »

٣- عـن ابـن عمر(رضـی الله عنـه) قـال :قـال رسـول الله (صـلی الله عليـه وسـلم) :«خالفواالمشـرکين احفواالشوارب واعفوااللحی. » رواه البخاری ،مسلم .

ژباړه :«له حضرت ابن عمر(رضی الله عنه) څخه روايت دي چې رسول الله (صلی الله عليه وسلم) فرمايلي دي : له مشرکينوسره مخالفت وکړئ ،بريتونه لنډکړئ اوږيرې پوره پريږدئ .»

په صحيح مسلم کې له ابوهريره څخه په يوه بل روايت کې داسې راغلي دي چې : آنحضرت (صلی الله عليه وسلم) داسې فرمايلي دي :«جزوا الشوارب اوفرواللحی خالفوا المجوس .»

ژباړه : « بريتونه لنډ کړئ اوږيرې پوره پريږدئ اوله مجوسيانو سره مخالفت وکړئ. »

حضرت شيخ الاسلام مولاناحسين احمدمدني فرمايلي دي :دادول حديثونه په ډيروکتابونوکې شته دي چې په دې باندې دلالت کوي چې مجوسيانواومشرکينوبه په هغه زمانه کې ږيرې خريلې اوبريتونه به يې اوږده پريښودل په داسې توګه لکه دنن زمانې مسيحيان يې چې کوي .

([2]) - اصلاح الرسوم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- « من لم یاخذمن شاربه فلیس منا.» رواه ابوداود.

ژباړه : « هرهغه څوک چې بریتونه نه لنډوي زماله ډلې څخه ندي.»

فکروکړئ چې حضرت محمد(صلی الله علیه وسلم) په دې اړه څه ډول ناخوښي څرګنده کړئ ده .

گفته او گفته الله بود - گرچه ازحلقوم عبدالله بود

(c) ketabton.com: The Digital Library

دږیرې په اړه څومسئلې([3])

1. **مسئله :** دبریتونولنډول ترشونډو پورې سنت دي اودهغه دخریلوپه اړه اختلاف موجوددی چې ځینې بیاهغه ته بدعت وایي اوځینې نورو بیااجازه ورکړیده ،په همدې اساس یې نه خریل بهتردي .
2. **مسئله :** که چېرې بریتونه ښي اوکین دواړو لورو ته اوږده وي کومه ستونزه نه لري ،پدې شرط چې دشونډو پرسر بریتونه اوږده نه وي .
3. **مسئله :** دږیرې خریل اویالنډول حرام دي ،البته که چېرې له قبضې (موټي) څخه اضافه وي بیایې لنډول پروا نه لري چې له څلورو لوروڅخه په یوه برابره اندازه سره واخیستل شي .
4. **مسئله :** دږیرې هغه ویښتان چې پرمخ (غومبوریو) باندې راشنه کیږي که چېرې صاف شي پروانه لري ،که چېرې وروځې داعتدال (برابروالی) له اندازې څخه لوېې وي کولای شو هغه لږلنډې کړو ترڅوسره برابرې شي .
5. **مسئله :** دږیرې خریل اویایې لنډول چې لـه قبضې(موټي) څخه لږوي اوهمدارنګه دبریتونـواوږده پریښودل لکه چې نن ورځ یې دځوانانوپه منځ کې دڅیرې دښه والي لپاره رواج موندلی دي حرام دی. ([4])

لکه څرنګه چې شیخ ابن الهمام د«فتح کبیر» په کتاب کې فرمایلي دي : دږیرې لنډول چې له یوې قبضې څخه لږوي لکه چې ځینې غربیان اوبې لارې خلک داکارکوي ،دغه عمل ته هیچامباح نه دی ویلي یعنې داسلامي امت ټول فقهاء پـه دې اړه دنظریوالی لـري ،دغـه اجماع یـې دوجـوب لپاره یـو خپلواک اوقوي دلیل دی .

6. **مسئله :** په عالمګیري فتوای کې داسې راغلي دي : دږیرې سره کول دنارینه وؤ لپاره سنت دي چې داعمل دمسلمانانودځانګړتیاؤ څخه دي همدارنګه په شامي فتوای کې راغلې دي :دجنګ دمواقعونه پرته دږیرې اوسر سره کول مستحب دي خوپه دې شرط چې نوموړی رنګ به مشکي(تیره) نه وي ،اوکه چېرې مجاهد د دښمن په زړه کې دویرې اوډار اچولو لپاره له داډول رنګ نه ګټه واخلي دائمه کرامو(څلوروامامانو) په اجماع سره روادي .اوکه چېرې دیوچادغولولو(تیرایستلو) لپاره داکاروشي لکه

([3]) - لمړی مسئله ترڅلورمې پورې د(صفایي معاملات) له کتاب څخه اخیستل شویدي .

([4]) - اصلاح الرسوم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې میره ښځې ته یاښځه میره ته فریب ورکړي اوهغه ته خپل ځان ځوان وښیي ،په همدې ډول یاکارکوونکي دکارخاوندته فریب ورکړي چې داکار دائمه ؤ په اتفاق سره ناروادي داځکه چې فریب ورکول یاچل کول دنفاق اوبدی له نښانوڅخه دي ،همدارنګه یوه مسلمان سړي ته فریب ورکول ددې لپاره چې له هغه څخه کومه ګټه ترلاسه شي دټولوپه اتفاق ناروادي ،یودریم حالت هم وجودلري اوهغه داچې که چېرې یوه ښځه ددې لپاره چې خپل خاوندته ښایسته ښکاره شي اوهغه ترې خوښ شي په دې صورت کې دعلماوو کرامو ترمنځ اختلاف موجودی چې زیاتره فقهاء اومشایخ هغه مکروه ګڼي اما امام ابویوسف اوځینې نورفقهاء هغه رواګڼي ،دفتوی داحتیاط اوعمل په منظور داکار د مجاهد پرته نورو وګړولپاره مکروه دي. (5)

7. **مئسله :** دیوې قبضې څخه دږیرې لنډول حرام دي حتی چې داګناه ترنورو لویو ګناهونوڅخه بدتره ده داځکه چې په دې عمل سره اسلامي احکاموته اهانت اوسپکاوي کیږي ،څوک چې په علني اوښکاره ډول داګناه ترسره کړي دبښنې لیاقت نه لري ،اودږیرې دلنډولواوخریلوګناه تل دهغه سره ملګرې ده ،دلمانځه اونوروعباداتوپه وخت کې هم ورسره ملګرې ده ،لنډه داچې څوک چې ږیره خریي اویایې لنډوي هغه فاسق دي اودفاسق شخص امامت مکروه تحریمی دي .که چېرې داسې شخص په جبري توګه سره امامت کوي اویادجومات خلکوهغه امام کړی وي نوپه دې صورت کې بایددلمانځه داداءکولولپاره بل جومات ته لاړشئ ،که چېرې موبل جومات ونه موند نو ؛بیاجماعت مه پرېږدئ په همغه امام پسې لمونځ وکړئ اودهغه اوبال دجومات په سرپرستوخلکوباندې دي .

8. **مئسله :** له ږیرې څخه دسپینوویښتانولیرې کول دښایست ددوام اوبقاء لپاره مکروه دي ،البته دمجاهدلپاره چې ددښمن په زړه کې یې رعب اوویره پیداشي کومه ستونزه نه لري .(6)

---

(5) - جواهرالفقه .
(6) - صفایي معاملات.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دږيرې خريل يوه بې خونده ګناه ده

دږيرې خريل يوه بې خونده ګناه ده داځکه چې نه يې دخريلوپه وخت کې خوندمحسوسيږي اونه له هغه وروسته دراحتئ کوم احساس کيږي ،مګر په عمومي توګه هغه کسان چې ږيره خريي کيدای شي خونديې محسوس کړي لکه څرنګه چې يوځل دحضرت مولانارشيداحمدګنګوهی په حضورکې دحديث شريف دلوست په وخت کې داسې بيان وشوچې جنتيان ځوانان ږيرې نه لري ،په دې وخت کې يې يوه زده کوونکي داسې پوښتنه وکړه چې دسړی (نارينه) ښايست په ږيره کې دي نوڅنګه جنتيا ن ږيرې نه لري ؟

نو ؛ ده يې په ځواب کې داسې وويل : «خونديې له هغوخلکو وپوښتئ چې ږيرې خريي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دږيرې پريښودل داسلام دشعائروڅخه دي

ږيره داسلام له شعائرو(نښانو)څخه ده .يعنې دږيرې په لرلو ،ختنې اوعقيقې کولو اوداسلام دسپيڅلي دين دآذان څخه شخص پيژندل کيږي ،يوه فرهنګي سړى خپله يوه خاطره داسې بيان کړيده :چې دمسلمانانواوهندوانودجنګ په وخت کې دمسلمانانو په کاروان کې سپور وم ،مسلمانانوغوښتل چې ما ووژني ځکه چې جامې اوڅيره مې دمسيحيانوغوندې وه ،دى وايي : زه پخپله څيره ډيرشرميدلم خووروسته دې ته اړشوم چې خپل پتلون ټيټ کړم اوخپله ختنه هغه ته وښايم ترڅوځان مې وژغورم ،وروسته له هغه مې توبه وکړه اوږيره مې ونه خريله .

يوقوماندان اويوبل مسلک واله سړى دمنشي اکبرعلى (دمولانا تهانوي دورور)کورته راغلل چې قوماندان مسلمان اودبل مسلک واله سړى هندو ؤ ،دکوربه له کوره يې (پان) راوړ ،خدمت کوونکي يې پان دهندو مخې ته کيښود اوهغه ته يې دږيرې په درلودلوسره دمسلمان ګومان وکړخوقوماندان چې ږيره نه درلوده هغه ته يې دمسيحي ګومان وکړپه دې حال کې نوموړى مسلمان ډير وشرميده اومولاناعلى اکبرهم هغه ته سپکې سپورې وکړې .

لنډه داچې ږيره دمسلمانۍ يوه ښکاره نښانه ده ،دژوندانه په مختلفو پړاونوکې ورځنې رواجونه اودودونه تغيرمومي ،يووخت داسې ؤچې دنارينه ؤ مرتبه اوعزت به دبريتونوپه پريښودلوکې بريښيده هرڅومره به يې چې بريتونه اوږده ؤپه هغومره اندازه به يې مرتبه لوړه وه ،مګرنن ورځ دبريتونوخريلو اولنډولودهغه ځاى نيولى دي ،په اوسنۍ زمانه کې دږيرې اوبريتونودنشتوالى له امله دنارينه ؤ اوښځينه ؤ توپيرډيرستونزمن شوي دي .

په هرصورت دنارينه دڅيرې ښکلاپه ږيره کې ده ،که هرڅول سړى وي په ږيره سره ډيرښايسته ښکاريږي .رسول اکرم (صلى الله عليه وسلم) دږيرې په خريلوسره څومره آزاريږي ؟نوموړې مئسله دميرزاقتيل ديوي خاطرې له مخې درک کولاى شئ .

ميرزاقتيل دالمشرب يوخپلواک اوصوفي شاعرؤ يوه ايراني سړي يې شعرونه آوريدلى ؤ داسې ګومان يې کړئ ؤچې نوموړې شاعردحال ويلوخاوند دي ،له ايران څخه يې دنوموړې شاعرسره دکتلواوخبرواترولپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسفرتياری ونيو ،ډهلی ته ورسيداو دميرزا ملاقات ته ورغی ،په دې حال کې ميرزادږيرې په خريلوسره بوخت ؤ ،ايراني سړي وويل : ښاغيله ږيره خريي ؟ميرزاقتيل يې په ځواب کې وويل :هو ،ږيره خرايم مګردچازړه نه خرايم ،چې نن ورځ ډيرخلک دافکرلري چې :

مباش درپی آزاروهرچه خواهی کن   که درشريعت ماغيرازاين ګناهی نيست

دغه ايراني سړي يې سم دلاسه په ځواب کې وويل :هو! ته درسول الله (صلی الله عليه وسلم) زړه خريې ځکه چې په يوه حديث شريف کې راغلي دي چې : دهرې اونۍ ددوشنبی اوپنجشنبی په ورځوکې دامت ډيراعمال دالله (جل جلاله) مبارک حضور ته وړاندې کيږي ،آنحضرت (صلی الله عليه وسلم) کله چې دخپلوامتيانو له بدو اوناوړه اعمالوڅخه خبرشي ډيرپرې خفه اوپريشانه کيږي ،ځکه چې د آنحضرت (صلی الله عليه وسلم) يوازنۍ تمه داده چې دهغه دامت هيڅ يوتن ددوزخ وړنه شي .

ميرزا قتيل دايراني سړي ځواب واوريد داسې بويه چې دهغه سترګې به خلاصې شوي وي هغه په يوه ځانګړي حالت کې ډوب شو اوروسته يې وويل :

جزاک الله که چشمم بازکردي   مراباجان جان همرازکردي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بهانې

ډيردبدمرغۍ ځای دی چې ډيرخلک په دې خاطرږيره خريي چې زمونږسن (عمر) زيات معلوم نه شي . زيات عمريوالهي نعمت دي ،دهغه پټول (کم ښودل) ناشکري ده .

ځينې نورخلک بياداسې وايي چې : مونږ ږيره دعمرپه پای کې پريږدو ،آيادوي پوهيږي چې ترسپين ږيري توب پورې به دوی ژوندي پاتې کيږي ؟انسان په يوه شيبه ژوندباندې ډاډه نه دی کيدای شي همدا ساه يې دژوندون وروستۍ ساه وي .

ځينې نوربياپه دې خاطرږيره نه پريږدي چې خلک پرمونږپورې مسخرې کوي .

مسلمانان د« ..**وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَآئِمٍ** ...» صفت درلودونکي دي . دالمايده سورت ۵۴ آيت .

ژباړه : « دملامت کوونکو دملامتيااومسخروڅخه به نه ويريږي .»

يعنې مسلمان دمسخره کوونکو له ملامتياڅخه ويره نه لري ،په دې بهانه سره بايد ږيره ونه خريل شي داځکه چې داعمل ديوڅوناعقله مسيحي اوياڅوظاهري مسلمانانوپه نظر ښه ښکاريږي ،مګرهغه ذات چې زمونږه اصلي اړيکه اوپيوندله هغه سره دی ږيره خوښوي .

دلارامی که دارای دل در وبند دګرچشم ازهمه عالم فروبند([7])

که چېرې دږيرې پريښودل دڅوکم عقلوپه نظردشرم خبره وي ،نومسلمانيت به هم دډيروخلکوپه نظرشرم وي ،نوآياداسلام څخه هم بايدواوړئ ؟!

يوچاحضرت تهانوي (رح) ته يو ليک راوليږه چې که چېرې دمسلمانانوحاکم فرنګي جامې وانه غوندي دخلکوڅخه يې ويره اورعب له منځه ځي اوخلک به داسې وايي چې دادجومات مولوي ياامام دي .

حضرت تهانوي (رح) يې په ځواب کې وفرمايل : داسې يوه شخص ته لکه ته ډيرتعجب کوم چې داډول خيال له ځان سره لري : لومړی خودايوازې دليدنې اوتجربې په خلاف يو خيال دي بلکه وقاراوعزت په دې

([7]) - ملت ابراهيم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

جاموسره نه زياتيږي داځکه چې داعزت ،وقاراو ويره ددېانت نتيجه ده ،په ځانګړې توګه کله چې په يوه بااررښته شخص کې وليدل شي . دهغه ستاينه تل په ژبواوعظمت يې په زړونوکې وي داځکه چې مخکی يې وحشت له هيبت اوويری سره ؤو مګراوسی يې هيبت له انس اومينی سره دي ،په حديث شريف کې داسې راغلي دي چې : « من هاب الله هابه كل شئ . »

ژباړه : « څوک چې دالله (جل جلاله) څخه وويريږي نودده څخه به ټول شی ويره ولري. »

پردې سربيره کـه چېـرې عـام خلـک دريـرې دخريلوياډکفاروجـامې اغوسـتلو يـاحتی مسـحيت تـه ډيرمرغوبيت(خوښ والی) ورکوي ،آيادومره بايده آزادانه رفتار وشي ؟.([8])

([8]) -آداب المساجد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسنتوپیروي

لـوي خـدای جـل جلالـه زمـونږګران پیغمبرحضـرت محمدمصـطفی (صـلی الله علیـه وسـلم) اسـوة حسـنه اوټولوانسانانوته یې یوه نمونه ګرځولې ده چې دهغه له سنتوڅخه بایدپیروي وشي ،لکه څرنګه چې الله (جل جلاله) په خپل کتاب قرانکریم کې داسې فرمایلي دي :

« لَّقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ ٱللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُواْ ٱللَّهَ وَٱلْيَوْمَ ٱلْأَخِرَ وَذَكَرَ ٱللَّهَ كَثِيرًا ﴿٢١﴾ » .

دالاحزاب سورت ۲۱ آیت .

ژباړه :«په رښتیاچې تاسولره دالله (جل جلاله) په پیغمبرکې ښه اخلاق دي (نیکه نمونه) ده چې پیروي به یې هغه څوک کوي چې الله (جل جلاله) اوداَخرت دورځې ښیګڼې غواړي او الله (جل جلاله) ډیریادوي .»

درسول الله (صلی الله علیه وسلم)شخصیت زمونږلپاره یوه نیکه نمونه ښودل شوي ده اوس که چېرې د حضرت محمدمصطفی(صلی الله علیه وسلم) یوسنت هم پریښودل شي نمونه نه پوره کیږي . الله (جل جلاله) د حضرت محمدمصطفی(صلی الله علیه وسلم) هرسنت خوښوي ،مګرله بده مرغه چې نن وخت مسلمانان دآنحضرت (صلی الله علیه وسلم) دسنتوپه ځای دغربیانوشکلونه ،ستایلونه اوڅیرې خوښوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

جسمي زيانونه

ديونـان دطـب متخصصـينومخکې داسې ادعـا کړې وه چې ږيـره دنارينـه ؤ لپـاره يـوه ښـکلاده اودغـاړې اوسينې ساتنه هم کولای شي ،دا دی اوس بېولوژيکي متخصصينوهم دې ته ورته نتيجې لاس ته راوړې دي ،يوډاکترواييي : په دايمي توګه په تيغ سره دږيرې خريل دسترګواعصاب کمزوري کوي اودسږي دليدلوقوه کمزورې کوي .

يوبل ډاکتر بياوايي : اوږده ږيره له ستوني اوسينې څخه دميکروبونو دخپريدو مخه نيسي   .

يوبل طبيب ترهغه هم مخکې ځي اوداسې ادعاکوي :که چېرې تراووم نسل پورې ديوې کورنۍ غړي ږيره وخريي نو آتم نسل به يې هيڅ ږيره ونه لري ،ددې علت دادي چې دمنويه (ژن) ماده په نارينه ؤ کې ورو ورو کميږي ترڅوټوله له منځه لاړه شي .ډاکترهـومر دږيـرې خريـل دځيـرې بـدرنګئ ،دمړرانيسـم غلامـئ اودښځېنه ؤ عادت ګڼلی دی نوموړی په دې باوردي چې خپلواکيت ،شجاعت اوميړانه ، حوصله اوبرده بـاري ،همـت ،غيـرت اونورټـول نارينـه خويونـه اودهغـه ښـکلاوې دږيـرې پـه لرلواوښـکلاکې نغښـتې دي اوهمدارنګه ځينې ناروغئ لکه ټوخی ،دپزې بهيدل اوداسې نورټول دږيرې په خريلوپورې تړاو لري . ([9])

حضرت حکيم الامت مولاناتهانوي (رح) داسې فرمايي : هرکله چې دږيرې خريل دګناه په توګه ثابت شول له هغه وروسته کوم کسان چې هغه خوښوي اويايې اوږدول عيب بولي اوهغه ته سپکاوي کوي نوپه دې صورت کې هغه ته دايمان ساتنه ډيره ګرانه ده ،دې ډول کسانو ته په کاردي چې له دې ناوړه حرکتونوڅخه ځان وژغوري اوتوبه وباسي اوايمان اونکاح يې له سره تجديد(نوي) کړي اوخپل ځان او ږيره دالله (جل جلاله) اودهغه داستازي رسول اکرم (صلی الله عليه وسلم) داحکامومطابق برابر کړي .([10])

يوځل بيافرمايي : ځينې خلک دږيرې خريل ښايست ګڼي په داسې حال کې چې داښکلانه بلکه بدرنګي ده که چېرې فرضاً ښکلااوښايست وي نوکومه اړتياشته ده چې هغه حلال وګڼي ،دحرام والی په صورت کې يې دادښکلاخيال څه ستونزه لري خوتوپيردادي چې څوک يې حلال ګڼي اومرتکب يې شي دهغه دين له

([9]) - دږيرې طبي حيثيت ، مولانامحمدعاشق الهی ميرتهی.
([10]) - اصلاح الرسوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

منځه ځي اماکه څوک يې حرام وګڼي اومرتکب يې شي دين يې کم له منځه ځی .([11]) په دې اساس هغه کسان چې ږيرې خريي که خدای ناخواسته ږيره نه شي پريښودلی سپکاوی خودنه ورته کوي داځکه چې داثابته شوي خبره ده چې شرعي څيره عيب ګڼل او هغه ته سپکاوی کول کفردي . ([12])

ځکه چې درسول الله (صلی الله عليه وسلم) اطاعت اوپيروي عين دالله (جل جلاله) اطاعت اوپيروي ده :

« مَّن يُطِعِ ٱلرَّسُولَ فَقَدۡ أَطَاعَ ٱللَّهَۖ وَمَن تَوَلَّىٰ فَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ عَلَيۡهِمۡ حَفِيظٗا ٨٠ .»

دالنساء سورت ۸۰ آيت .

ژباړه : «څوک چې دپيغمبر(صلی الله عليه وسلم)اطاعت وکړي نوپه حقيقت کې يې دالله (جل جلاله) اطاعت کړئ اوڅوک چې دتاداطاعت څخه مخ واړوي نوته مونږدوي ته ددوي په سرباندې ساتونکی نه يې ليږلی. »

همدارنګه الله (جل جلاله) په خپل سپيځلي کتاب قرآنکريم کې بل ځای داسې فرمايلي دي :

« فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤۡمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيۡنَهُمۡ ثُمَّ لَا يَجِدُواْ فِيٓ أَنفُسِهِمۡ حَرَجٗا مِّمَّا قَضَيۡتَ وَيُسَلِّمُواْ تَسۡلِيمٗا ٦٥ » .دالنساء سورت ۶۵ آيت .

ژباړه : « پس ستاپه رب قسم دي چې دوي ترهغه پورې نه مؤمنان کيږي چې تاحکم کړی وي ددوي په منځ کې دپيښې شوې جګړې ،بياونه مومي ددوي په خپلونفسونوکې خفګان (تنګي ،ناخوښي) له هغه شي چې تايې حکم (فيصله) کړې وه اوويې مني دوي په منلوسره (بې له جګړې په خوښۍ سره) » .

يعنې داسلامي شريعت په احکاموباندې دعمل کولوپه وخت کې دسړی په زړه کې تنګ والی راشي داکفردي .

شيخ دايان فرمايي : يونيک صالح شخص مړشو اوهغه يې خښ کړ يوځه و خت وروسته يې دخپلوانوپام شوچې دهغه دقبرپه څنګ کې سيلاب راځي ،ددې لپاره چې دهغه شخص قبر سيلاب ړنګ اوخراب نه

([11]) - اسباب الفضائل.
([12]) - حيات المسلمين.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي نو ؛د نوموړي شخص خپلوانو وغوښتل چې هغه بل ځای ته یوسی تر قبرکیندلو وروسته یې ولیدل چې یوه ځوانه ښځه په دې قبرکې خښه شوې ده. له موجودو کسانوڅخه یوه تن داښځه وپیژندله او ویې ویل : چې داښځه دفلاني ځای دمسیحیانوله ډلې څخه ده چې په پټه یې ایمان راوړی ؤ ،له مړینې وروسته یې نوموړې ښځه په خپله هدیره کې خاوروته سپارلې وه ،له بلې خوا کله چې مسیحیان له دې پیښې څخه خبرشول نو ؛ دهغه ښځې هدیرې ته ورغلل اودهغې قبریې رالوڅ کړ ویې لیدل چې یولوی اونیک صالح سړی دهغې په قبرکې خښ شوي دي ،ددې شخص له خپلوانواو وارثانویې څیړنه پیل کړه اوهغوی په دې اړه داسې وویل : دغه نیک صالح سړی دجنابت دغسل دمسئلې په اړه بدبین ؤ په دې اړه یې دمسیحیانومذهب غوره ګڼلی و ،چې دجنابت نه وروسته غسل نه کوي دا تأثیر اوپیښه دده د باطل خیال له امله منځ ته راغلې ده . نو ؛ لوستونکي باید ددې حیرانوونکې پیښې څخه پوره پنداوعبرت واخلي چې نوموړی شخص په یوه فرعی مسئله کې چې له جنابت څخه وروسته یې دغسل په کولوسره په زړه کې دتنګوالی احساس کړی و له یوه داسې برخلیک سره مخامخ شو چې دمسلمانانوله هدیرې څخه دمسیحیانوهدیرې ته وړل شوی ؤ .

غـــور سی فعـان مـیری درس عبرت هی داستان میری

ځینې نورخلك بیاپه دې خاطرږیرې نه پریږي اوپه هغه سره مسخرې کوي چې مونږپوره دینداره کسان نه یو آخرپه دې مسئله کې دږیرې څه نقصان دی چې بایدهغه وخریي ،تاسې په دې پوره باورولرئ چې دږیرې خاوند هیڅکله غل اوبدکاره سړی نه جوړیږي بلکه غل اوبدکاره سړی ددې لپاره ږیره پریږدي چې خلک پرې باور اواعتماد وکړي .

لکه څرنګه چې شیخ التفسیرمولانااحمدعلی لاهوری فرمایلي دي : لمونځ کوونکی غلانه کوي بلکه غل سړی جومات ته دلمونځ کوونکي په توګه راځي ترڅودخلکوبوټونه غلاکړي نوآیاهغه کسان چې ږیره وهي کولای شي ادعاوکړي چې دبشري زیانونو څخه به وساتل شي ؟!چې داسې به هیڅکله پاتې نه شي نوولې دږیرې په خاوندانوپورې مسخرې کوي ؟ ددوي باید پوره ستاینه وشي چې دږیرې خریونکوپه مقابل کې یونیک اوصالح عمل زیات لري اوخپله څیره یې په ږیره سره ښکلې کړیده .دږیرې خاوندان باید دعاموخلکوله سپکاوي اومسخروڅخه ونه رنځیږي چې دهغه په خاطرږیرې وخریي هغوي ته باید داسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب ورکړي چې که چېرې ټوله نړی ستاسې ملګرې وي اومونږپه هرپل اوهره شيبه کې ماتې وخورو خوزمونږيوازينی تمه اوهيله داده چې لوي خدای (جل جلاله) مونږداسلام په وسيله نيک نامه وګرځوي اګرکه دنړی دخلکولخواپه بد نوم يادشو.په رښتياچې درسول الله (صلی الله عليه وسلم) دسنتودپيروي په لارکې دمخلوق لورته پاملرنه اودهغوي دسپکاوي اومسخرو له امله خفګان اوپريشاني اويادهغه څخه رضايت اوخوشحالي هيڅ معنی نه لري .

بياهم دږيرې له خاوندانوڅخه داهيله لروچې دږيرې په لرلوسربيره خپل ځانونه نورهم اصلاح کړي اودږيرې حق نورهم اداءکړي اوداسې کارباید سرته ونه رسوي چې دعاموخلکودنيوکې لاسونه ددوي په لور پورته شي .په حقيقت کې دږيرې خاوندان پوره ديانت اوتعهد نه لري ،ځينې خلک دږيرې دخريلومرتکب کيږي خوځينې نوربيادشهوت پالنې مرتکب کيږي .نو ؛ دتعهدپرته يوازې ږيره څه ګټه لري ؟!

(c) ketabton.com: The Digital Library

په قرآن کې دږیرې حکم

ځینې خلک داسې وایي چې دږیرې حکم په قرآنکریم کې نشته ،که چېرې داموضوع په قرآنکریم سره ثابته وي مونږبه ږیرې پریښې وی ،حضرت حکیم الامت مولانا تهانوي (رح) په ځانګړي توګه داسې فرمایلي دي :چې شرعی ادله[13] څلوردي :

1. قرآن
2. حدیث
3. اجماع
4. فقه

که چېرې مصدرله دغه څلوروڅخه په یوه کې حکمي ولیدل شي ،داسې بویه چې په ټولوکې لیدل شوی دي . نو کله چې دږیرې حکم له حدیث شریف څخه ثابت شي له قرآنکریم نه هم ثابتیږی : « مَّن يُطِعِ ٱلرَّسُولَ فَقَدۡ أَطَاعَ ٱللَّهَۖ وَمَن تَوَلَّىٰ فَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ عَلَيۡهِمۡ حَفِيظٗا ۝٨٠ .» دالنساء سورت ۸۰ آیت .

ژباړه : «څوک چې دپیغمبر(صلی الله علیه وسلم)اطاعت وکړي نوپه حقیقت کې یې دالله (جل جلاله) اطاعت کړی اوڅوک چې دتاداطاعت څخه مخ واړوي نوته مونږدوي ته ددوي په سرباندې ساتونکی نه یې لیږلی .»

یوچاله امام احمد(رحمة الله علیه)څخه په قرآن کې دږیرې دحکم په اړه پوښتنه وکړه ،دهغه په ځواب کې یې داسې وفرمایل : زه پرې غور اوځیرنه کوم اوبیاوروسته تاته ځواب وایم ، امام احمد(رحمة الله علیه) په لومړۍ ورځ لس سیپارې قرآنکریم قرائت کړ ،دوهمه ورځ یې بیالس سیپاری قرآنکریم قرائت کړاوپه دریمه ورځ کله چې دغه آیت شریف ته ورسید: « .. وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَىٰكُمۡ عَنۡهُ فَٱنتَهُواْۚ .. »

دحشرسورت ۷ آیت .

---

[13] - لغوي معنې: ددلیل جمع یعنې دلائل یادلیلونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه : « اوهغه څه چې دالله (جل جلاله) رسول تاسې ته درکړي هغه ونیسئ (قبول) یې کړئ اوله هغه څه چې رسول الله تاسې له هغه څخه منع کوي ترې لیرې شئ . »

یعنې داچې کله تاسوته دخدای (جل جلاله) استازي کوم شی وښودل هغه ومنئ اوله کوم شي نه یې چې منعه کړئ هغه پریږدئ اوهغه سرته مه رسوئ ،نو امام احمد(رحمة الله علیه) وفرمایل چې : په دې آیت شریف کې دږیرې حکم راغلی دی .

په همدې خاطرمونږ ته امرشوی دی چې پدې سنتوسره پابند و اوسؤ.

ربناتقبل منا انک انت السمیع العلیم

نعمت الله پټانزی

دژباړې پای : ۱۳۹۵هـ ش ، غبرګولی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړن لنډه پيژندنه :

نوم اوتخلص : نعمت الله پټانزی **دپلارنوم :** شهيد اسدالله صديقي **دنيکه نوم :** عبدالغياث

زوکړه :

نعمت الله پټانزی په(۱۳۶۷ه ش/۱۹۸۸م) کال کې دوردګو ولايت دسيدآباد ولسوالی دشنيز د درې دپټانخيلو په کلي کې په يوه درنه اودينداره کورنۍ کې زيږدلی دی .

زده کړې :

- لومړنۍ زدکړې يې ترشپږم ټولګي پورې دوردګو ولايت دسيدآباد ولسوالی دسعديې په لومړنۍ ښوونځی کې ترسره کړې دي .
- منځنۍ اوثانوي زده کړې يې هم دوردګو ولايت سيدآباد ولسوالی دحضرت خالدبن وليد (رض) تکيې په عالي ليسه کې ترسره کړې اوله نومورې ليسې څخه په(۱۳۸۶ ه ش) کال کې په اعلی درجه (اول نومره) فارغ شو .
- دکانکورله آزموينې وروسته دهرات پوهنتون داقتصاداومديريتي علوموپوهنځۍ ته بريالی شو ،اګرچې يوکال يې په دې تحصيلي دوره کې دځينوستونزوله امله ځنډراغی خوله نومورې پوهنځۍ څخه په (۱۳۹۱ه ش) کال کې په پوره برياليتوب سره فارغ التحصيل شو.
- نعمت الله پټانزي په (۱۳۹۰ه ش) کال کې دمديريت او تجارت (Business Administration) په څانګه کې دجرمني ددوست هيواد دهانس بنياد(Hones Foundation) لخوادافغانستان دسوداګرئ اوصنايعوله خونې څخه ترشپږمياشتنيوعملي اونظري زده کړو وروسته تصديق نامه لاس ته راوړې ده.
- نعمت الله پټانزي په (۱۳۸۸ه ش) کال کې دجمعيت اصلاح افغانستان داسلامي معارف له کورس څخه هم تصديق نامه ترلاسه کړی ده.

آثار اوليکنې :

1. په اسلام کې دږيرې حکم (ژباړه ،همدا اثر) .
2. دلمانځه په قعدوکې دشهادت په ګوته اشاره (ژباړه ،ناچاپ اثر) .
3. دپټان ننګ (شعري ټولګه ،ناچاپ اثر) .
4. ترمې اوښکې (دحمدونو او نعتونو شعري ټولګه ،ناچاپ اثر) .
5. دغيرت څيره (دغازي شيرخان وردګ په ژوند او خاطرو هر اړخيزه څيړنه ، ناچاپ اثر) .
6. جيومتريک مفاهيم اوفورمولونه (ناچاپ اثر) .
7. رنګينې کربښې (دپوهنتون خاطرې ،ناچاپ اثر) .
8. ګڼ شميرنورې مقالې چې د هيواد په بيلابيلو مجلو ،ورځپاڼو او ويب پاڼو کې خپرې شوې دي .

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library